

Teksten voor de Dienst van Schrift en Tafel op 8 oktober 2023 in de Maranathakerk
door ds. Ad Alblas, interimpredikant van Bennebroek en Wassenaar.

INLEIDING bij de lezingen

In de Dienst van de Schrift volgen we het oecumenisch lees-rooster. Dat gaat vandaag over de wijngaard als beeld voor het leven. Geplant door God. Niet afstandelijk Schepper genoemd maar: Geliefde. Dat zet de toon in Jesaja 5. Matteüs pakt die over in een kleine variatie, met hetzelfde thema. Bij beide als opening het zachte suizen van al het goede van het leven. Verstoord door een keiharde confrontatie over hoe wij mensen met al dat goede om gaan. Best pittig maar zuiverend, een OPmaat voor de OPgang naar de Tafel.

EERSTE SCHRIFTLEZING: Jesaja 5: 1-7

LIED 845

TWEEDE SCHRIFTLEZING: Matteüs 21: 33-42

LOFZANG (vast)

UITLEG EN VERKONDIGING

Gemeente van Christus, en alle anderen die leven in zijn geest.

Je moet goed beginnen. Niet met mopperen maar met zingen.

Anders kom je niet meer aan zingen toe en leidt mopperen niet tot verandering.

Zingen overstijgt spreken. Een lied blijft hangen.

Jesaja *zingt* over zijn Geliefde, om menselijk gedrag onder kritiek te stellen. Matteüs laat de Meester niet *redeneren* maar *vertellen*. Een verhaaltje om de werkelijkheid te duiden.

Het lied zing je zó mee. Het grijpt je aan: de Grote Geliefde hard bezig met werk aan de wereld. Grondig. Toegewijd. Dit moet goed komen. Je ziet de druiventrossen uit het liefdes-Hooglied al hangen. Wijn die het hart verheugt stroomt rijkelijk. Een paradijsje, die wijngaard, de wereld, de mensen. Wie ter wereld, en in de hemel, kan er iets mooiers van maken?!

Maar grote schrik: alleen maar wrange druiven. Dat is de harde werkelijkheid van toen en nu. Ik hoef u niet te vertellen hoe de mooie aarde wordt toegetakeld, vervuild, misbruikt. Pachters misdragen zich als uitbuiters. Wie om zich heen kijkt ziet: waarheid verdraaien, recht met de voeten treden. Mensen mishandelen, moorden. Elke dag wel ergens in de wereld. Maar, vóór we ver weg kijken, dwingt de profeet in de spiegel te kijken. Het gaat van groot naar klein, van Israël naar Juda, van de pachters naar de priesters. Van *zij* naar *wij*. Terecht stellen de Schriftgeleerden vast: 'Dit gaat over ons'.

Waar gaat het over? Het liedje van de profeet en het verhaaltje van de Evangelist blazen de gevestigde orde omver. Maken gehakt van grote ego's, hoogmoed, zelfzucht, misbruik, inhumaniteit en geweld.

Matteüs laat de hoorders zelf het oordeel over zichzelf vellen. 'Afpakken van die verschrikkelijke pachters, de wijngaard'. Ik hoor het liedje over de 'last 7 days' van Robert Long. They don't deserve the light that is in their blind eyes. Zij, en zij zijn wij, zijn de aarde, het leven niet waard!! Een hard oordeel, maar er valt niet veel tegen in te brengen.

Concreter? Matteüs stelt aan de kaak: het vergeten dan wel niet willen zien dat het leven en de aarde, gegeven is. Doen alsof alles *van* ons en vooral *voor* ons is. Anderen moeten er van af blijven. Niet delen. Zelfs geen deel van onze materiële en geestelijke rijkdom voor de Schepper, de Grote Geliefde. Die levenshouding verziekt de druiven, verpest alles.

Jesaja maakt zingt in een rijmpje wat er mis is. In de grondtaal. Van MisjpaTH maken ze MisjpaCH, recht wordt onrecht. TseDaKa wordt TseAhKa, rechtsbetrachting wordt rechtsverkrachting, righteousness een cry. Dáár gaat het dus om!

De smaak van de druiven wordt niet gemeten naar goede gedachten over God, hoe waardevol ook. Niet naar deelname aan de eredienst, hoe verrijkend ook. Als je een offer brengt, terwijl je anderen opoffert voor jouw idealen, wordt je onverbiddelijk weggestuurd.

Het staat of valt met wat je DOET. Jesaja noemt dat kern-werk-woord drie maal en Matteüs 7 maal in de gelezen teksten. Wat te doen?

Misjpat en Tsedaka, zijn bijna hetzelfde. De woordvelden overlappen en versterken elkaar. Misjpath is recht doen als juist oordelen, beoordelen, beslissen, zuivere eerlijke procedures, processen volgen. EN uitvoeren. Woord en daad is één.

Misjpath doe je met vreugde, omdat je Grote Geliefde vraagt mee te helpen om recht te doen. Dat is heel groot, maar kan je makkelijk onthouden, in enkele korte zinnen, in goede gewoontes. Als je het niet weet, dan ga je erover in gesprek.

Tsedaka is gerechtigheid in government, als beheerders, zoals de pachters. Tegenover de zwakkeren, de armen, krijgt het de betekenis van 'redding', 'heling'. De zoon van de gerechtigheid heeft volgens Maleachi genezende kracht.

Beide kernwoorden raken de goddelijke kern van het bestaan.

Het lied en het verhaal van de wijngaard wil dit in ons hart en onze gedachten leggen, vandaag méér dan ooit, om het handen en voeten te geven.

Dit is de OPmaat voor ons OPgaan naar de Tafel van het Nieuwe Verbond.

We komen in beweging. We KOMEN naar voren. Met een loflied in ons hart om al het goede.

Met de vruchten van onze wijngaard als dankoffer. Als is de collecte dan al gehouden, de Tafel is Eucharistie, dankoffer: als we naar voren komen brengen we onszelf mee. Verbinden we ons met de Grote Geliefde die zichzelf geeft aan ons. Ter wille van de strijd tegen de oorlog, ter wille van recht en gerechtigheid, om de goede vruchten van de aarde, de goddelijke mogelijkheden van het leven. Moge het zo zijn.

LIED 974

(wisselzang: 1+3+5 allen, 2: vrouwen, 4: mannen)